

Abstrakt

Přerušení výkonu trestu či poskytnutí eskorty pro naléhavé rodinné důvody jako součást práva na respektování soukromého a rodinného života osob omezených na svobodě

Práce se věnuje problematice uplatňování práva na respektování soukromého a rodinného života osobami omezenými na osobní svobodě z důvodu výkonu vazby či výkonu trestu odnětí svobody ve formě možnosti dočasně opustit, za doprovodu eskorty či samostatně, prostor věznice pro naléhavé rodinné důvody. Těmi je v práci míněna zejména účast na pohřbu blízkého příbuzného či možnost jej navštívit v nemocnici v případě, že se nachází v ohrožení života. Zatímco v případě vazebně stíhaných osob není tato problematika na zákonné ani podzákonné úrovni nijak upravena, u osob ve výkonu trestu odnětí svobody ve věznicích se zvýšenou ostrahou či na doživotí je zčásti výslovně zakázána. V praxi je tedy těmto osobám uplatňování jejich práva dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále také jen „Úmluva“) v těchto případech plošně znemožněno. V případě osob v „běžném režimu“ výkonu trestu odnětí svobody je pak toto právo závislé na libovůli ředitele věznice, který nemusí své nepřezkoumatelné a neformální rozhodnutí o přerušení výkonu trestu žádným způsobem odůvodňovat. Evropský soud pro lidská práva přitom již 20 let ustálenou judikaturou potvrzuje, že nemožnost zúčastnit se pohřbu blízkého příbuzného či navštívit takovou osobu v nemocnici konstituuje zásah do práva dle čl. 8 a požaduje, aby ke každému z takových případů bylo přistupováno individuálně a výkon práva byl umožněn do nejvyšší možné míry, pokud jeho omezení není nezbytné v demokratické společnosti. Zároveň nesmí být možnosti, které zákon k realizaci základního práva poskytuje různým skupinám osob ve srovnatelném postavení, diskriminující, tedy nesmí znevýhodňovat některé skupiny osob oproti jiným, aniž by takové rozdílné zacházení sledovalo legitimní cíl. Příspěvek tedy zkoumá, zda je legislativní a praktický stav v ČR s judikaturou ESLP souladný a navrhuje možnosti případných změn na zákonné i podzákonné úrovni.